

מפתח תשובות נכונות

שאלה	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10
תשובה	(1)	(2)	(3)	(3)	(4)	(3)	(3)	(3)	(2)	(3)

שאלה	11	12	13	14	15	16	17	18	19	20
תשובה	(4)	(1)	(1)	(1)	(3)	(2)	(1)	(1)	(4)	(1)

שאלה	21	22	23
תשובה	(4)	(1)	(4)

הסברים

אנלוגיות (שאלות 1-6)

1. השאלה: הפתיע : צפוי -

היחס: הפתיע זה עשה משהו לא צפוי.
א' זה עשה משהו לא ב'

- תשובה (1): שגה : נכון. האם שגה זה עשה משהו לא נכון? כן. שגה זה עשה טעות, כלומר עשה משהו לא נכון.
תשובה (2): שיער : סביר. האם שיער זה עשה משהו לא סביר? לא.
תשובה (3): הרתיע : מאיים. האם הרתיע זה עשה משהו לא מאיים? לא. להיפך, הרתיע זה עשה משהו מאיים.
תשובה (4): פסל : פגום. האם פסל זה עשה משהו לא פגום? לא. לפסול זה לקבוע שמהו הוא פגום, פסול.
תשובה (1).

2. השאלה: כפתורים : רוכסן -

היחס: כפתורים ורוכסן הם שני דברים שונים המשמשים לאותה מטרה.
א' ו- ב' הם שני דברים שונים המשמשים לאותה מטרה

- תשובה (1): מדף : אצטבה. האם מדף ואצטבה הם שני דברים שונים? לא. מדף ואצטבה הן מילים נרדפות.
תשובה (2): שק : ארגז. האם שק וארגז הם שני דברים שונים המשמשים לאותה מטרה? כן. שניהם משמשים לאחסון חפצים.
תשובה (3): כיסא : שולחן. האם כיסא ושולחן הם שני דברים שונים המשמשים לאותה מטרה? לא. כיסא ושולחן משמשים למטרות שונות, האחד לישיבה והשני לאכילה/כתיבה וכו'.
תשובה (4): מכסה : סיר. האם מכסה וסיר הם שני דברים שונים המשמשים לאותה מטרה? לא. מטרת המכסה היא לכסות את הסיר.
תשובה (2).

3. השאלה: **כאב** : יזרה מלח על הפצעים -

היחס: לזרות מלח על הפצעים זה להחמיר/להוסיף את הכאב.
ב' זה יחמיר את א'

תשובה (1): מרד : יסית. האם להסית זה יחמיר את המרד הקיים? לא. יסית זה יגרום למישהו להתחיל במרד.

תשובה (2): דיכוי : יאסור. האם לאסור זה להחמיר את הדיכוי הקיים? לא.

תשובה (3): בערה : ילבה. האם ללבות זה להחמיר/להוסיף על הבערה הקיימת? כן.

תשובה (4): תוספת : יגזים. האם להגזים זה להחמיר את התוספת הקיימת? לא. להגזים זה יוסיף יתר על המידה.

תשובה (3).

4. השאלה: **עלום** : מידע -

היחס: עלום זה משהו שאין לגביו מידע.
א' זה משהו שאין לגביו ב'

תשובה (1): אובד עצות : החלטה. האם אובד עצות זה משהו שאין לגביו החלטה? לא. עובד עצות זה משהו שלא מצליח להחליט בעצמו.

תשובה (2): מפלה : עדיפות. האם מפלה זה משהו שאין לגביו עדיפות? לא. מפלה זה משהו שנותן עדיפות למישהו אחר.

תשובה (3): ודאי : ספק. האם ודאי זה משהו שאין לגביו ספק? כן.

תשובה (4): נחוץ : צורך. האם נחוץ זה משהו שאין לגביו צורך? לא. נחוץ זה משהו שיש בו צורך.

תשובה (3).

5. השאלה: **פושה** : התפשטות - (פושה = מתפשט)

היחס: פושה זה מתפשט, כלומר מישהו שמבצע התפשטות.
א' זה מישהו שמבצע ב'

תשובה (1): רודף : מנוסה. האם רודף זה מישהו שמבצע מנוסה? לא.

תשובה (2): מסתיר : חשיפה. האם מסתיר זה מישהו שמבצע חשיפה? לא.

תשובה (3): מעליב : הבלגה. האם מעליב זה מישהו שמבצע הבלגה? לא.

תשובה (4): מסלים : הקצנה. האם מסלים זה מישהו שמבצע הקצנה? כן. (מסלים = מקצין).

תשובה (4).

6. השאלה: עורך דין : לקוח -

היחס: תפקידו של עורך דין הוא לייצג את הלקוח.

תפקידו של א' הוא לייצג את ב'

תשובה (1): ציר : לידה. האם תפקידו של ציר הוא לייצג את הלידה? לא.

תשובה (2): ציר : דלת. האם תפקידו של ציר הוא לייצג את הדלת? לא.

תשובה (3): ציר : מדינה. האם תפקידו של ציר הוא לייצג את המדינה? כן. ציר היא מילה נרדפת לשגריר.

תשובה (4): ציר : ירקות. האם תפקידו של ציר הוא לייצג את הירקות? לא.

תשובה (3).

הבנה והסקה (שאלות 7-17)

7. השאלה: פרופ' שושני מצאה במחקרה כי כאשר אדם משקר, כמה אזורים זעירים בפניו רועדים קלות. לטענתה, אפשר להסתמך על תופעה זו כדי לקבוע אם האדם שאנו משוחחים עמו משקר או דובר אמת.

איזו מן האפשרויות הבאות אינה מעמידה בספק את טענתה?

פיתרון : אנו מחפשים נתון שאינו מעמיד בספק את טענת הפרופ', כלומר את הטענה שניתן לזהות אם אדם דובר אמת או שקר לפי רעידות קלות בפניו. נבדוק את התשובות המוצעות:

תשובה (1): מחקרים מוכיחים כי תווי פניהם של בני האדם כה מורכבים, עד שפעמים רבות אי-אפשר להבחין בשינויים קלים המופיעים בהם.

אם לא ניתן להבחין בשינויים קלים בפניו של אדם, הרי שלא ניתן לזהות את הרעידות הקלות שעליהן מדברת פרופ' שושני, ומכאן שטענתה מוטלת בספק, שכן אם לא נוכל לזהות את הרעידות לא נדע האם האדם משקר או דובר אמת.

תשובה (2): מחקרים מוכיחים כי בעת שהם משקרים, אנשים רבים משכנעים את עצמם כי הם דוברים אמת, ובמקרה כזה לא ניכרת כל עדות גופנית לשקר.

אם לא ניכרת עדות גופנית לשקר, הרי שהרעידות שעליהן מדברת פרופ' שושני כלל לא תופענה, ומכאן שלא נוכל לזהות האם האדם דובר אמת או שקר. כלומר, טענתה של הפרופ' מוטלת בספק.

תשובה (3): מחקרים מוכיחים כי כאשר אדם משקר, קצב פעימות ליבו מתגבר מעט, והתגברות זו היא אחד הגורמים לרעידות בפניו

הגורם לרעידות אינו רלוונטי לעובדה שזיהוי הרעידות יאפשר לקבוע אם אדם משקר או דובר אמת, ולכן נתון זה לא מעמיד בספק את טענת הפרופ'. זו התשובה הנכונה ואין צורך להמשיך לבדוק את התשובה הבאה.

תשובה (3).

8. השאלה: מאז תום מלחמת העולם השנייה חוקרים מתייחסים בספקנות גוברת לתוקפם של נתונים סטטיסטיים רשמיים, ובמקרים רבים הואשמו השלטונות במניפולציה שלהם. לדוגמה, חוקרים הצביעו על כך שבתקופת שלטונה של המפלגה השמרנית בבריטניה בשנים 1977-1979, שונתה השיטה לקביעת שיעור האבטלה יותר משלושים פעמים, ורוב השינויים שהונהגו הביאו לידי ירידה בשיעור האבטלה הרשמי.

לפי טענת החוקרים שלעיל, מדוע שונתה בבריטניה השיטה לקביעת שיעור האבטלה?

פיתרון : לפי החלק הראשון של הפסקה, החוקרים טוענים כי היו מקרים בהם השלטונות ביצעו מניפולציה בנתונים סטטיסטיים רשמיים ובכך פגעו בתוקפם של נתונים אלו. ניתן להסיק כי השלטונות שינו את הנתונים (או את אופן חישובם) על מנת שיטיבו עם האינטרס של השלטון. בחלק השני של הפסקה נאמר כדוגמה לכך, כי השלטונות בבריטניה שינו את השיטה לקביעת שיעור האבטלה וכתוצאה מכך חלה ירידה בשיעור זה. ניתן להבין ששיעור האבטלה האמיתי לא בהכרח ירד, וכי השלטונות ביצעו את השינויים בשיטה רק על מנת ליצור רושם כזה שיטיב עמם.

תשובה (3).

9.

לפי חוקר האמנות ג'ון ברגר, משלמדו הציירים לצייר אובייקטים כפי שהם נראים במציאות, הופעל אצל הצופים חוש נוסף לצד חוש הראייה, הלוא הוא חוש המישוש. מעתה יכלו הצופים לא רק להביט בציורים, אלא גם "למשש" בעיניהם את קפלי הבד של מלבושי הדמויות, את גזעי העצים המחוספסים ואת המשטח החלק של עמודי השיש.

איזו מן הטענות הבאות משקפת את עמדתו של ברגר באופן הטוב ביותר?

פיתרון: על פי הקטע, התקדמות כלשהי שחלה בקרב הציירים ואיפשרה להם לצייר אובייקטים כפי שהם נראים במציאות גרמה לכך שהצופים בציורים אלה הפעילו את חוש המישוש בנוסף לחוש הראייה בעת הצפייה בציור. בעקבות ההתקדמות הזו הצופים יכלו "למשש" את הציורים בעיניהם, כלומר, הציורים הפכו למוחשיים יותר. תשובה 2 היא התשובה הנכונה. נראה למה יתר התשובות אינן נכונות:

תשובה (1): מיום שהתאפשר לצופים, לא רק להביט, אלא גם לגעת בציורים, הופעל אצל הצופים חוש נוסף כשעמדו לפני ציור.

לא נאמר כי הצופים יכלו לגעת בציורים, אלא כי הם "מיששו" את הציורים בעיניהם בלבד.

תשובה (3): השימוש בחוש המישוש העשיר את הטכניקה של הציירים ואפשר להם לצייר אובייקטים כפי שהם נראים במציאות.

בקטע לא הוזכר האופן שבו הציירים למדו לצייר אובייקטים כפי שהם נראים במציאות. חוש המישוש הוזכר רק בהקשר של הצופים, שהפעילו אותו בעת הצפייה בציור.

תשובה (4): רק לאחר שחלה התקדמות בטכניקת הציור החלו הציירים לצייר קפלי בד, גזעי עץ ועמודי שיש.

ניתן להבין מן הקטע כי קפלי בד, גזעי עץ ועמודי שיש צוירו גם לפני ההתקדמות בטכניקת הציור, אולם רק לאחריה הם הפכו למוחשיים כל כך, שהצופים יכלו "למשש" אותם בעיניהם.

תשובה (2).

10.

יורי, שחר ואביעד ניסו להיזכר בשמה של הגננת שהייתה להם בילדותם. יורי אמר ששמה מתחיל או מסתיים באות ר', שחר אמר שבשמה מופיעה האות ת', ואביעד טען ששניהם טועים.

הם ערכו ביניהם התערבות בתנאים האלה:

- אם שחר צודק או יורי צודק, אך לא שניהם - מי מהם שטועה יקנה לשני פלאפל.

- אם גם יורי וגם שחר צודקים - אביעד יקנה פלאפל לשניהם.

- אם גם יורי וגם שחר טועים - כל אחד מהם יקנה פלאפל לאביעד.

לאחר שביירו מה שמה של הגננת, נמצא שאביעד אינו אמור לקנות פלאפל ואינו אמור לקבל פלאפל.

איזה מהשמות הבאים יכול להיות שמה של הגננת?

פיתרון: לפי תנאי ההתערבות, אם יורי ושחר צודקים - אביעד יקנה להם פלאפל, ואם יורי ושחר טועים - אביעד יקבל מהם פלאפל. מאחר וידוע כי אביעד לא קיבל ולא קנה פלאפל, הרי שאף אחת מהאפשרויות הללו אינה נכונה. אם כך, האפשרות היחידה שתיתכן היא ששחר או יורי צודקים, אך לא שניהם, כלומר, שמה של הגננת בהכרח מקיים אחת משתי האפשרויות הבאות, אך לא את שתיהן:

א. שמה מתחיל או מסתיים באות ר'

ב. שמה מכיל את האות ת'

מכיוון שהשמות "תמר" ו"רותם" מקיימים את שני התנאים גם יחד ולכן לא יתכנו, ואילו השם "שירה" לא מקיים אף אחד מהתנאים, הרי שהתשובה הנכונה היא לימור התואמת רק את טענתו של יורי.

תשובה (3).

11.

עד היום נהג המנכ"ל _____ העובדים בחברה בזמנים שהיא לא _____. לפיכך, לנוכח העובדה שהחברה _____ מהקשיים הכלכליים שנקלעה אליהם בשנה שעברה, _____ הכרזתו בדבר _____.

פיתרון: נציב את התשובה הראשונה, ובאמצעות בדיקתה ננתח את המשפט:

תשובה (1): עד היום נהג המנכ"ל להקטין את מספר העובדים בחברה בזמנים שהיא לא **שגשה מבחינה כלכלית**. לפיכך, לנוכח העובדה שהחברה **נחלצה כליל** מהקשיים הכלכליים שנקלעה אליהם בשנה שעברה, **מובנת** הכרזתו בדבר **צמצומים צפויים בכוח האדם בחברה**.

המשפט בנוי משני חלקים והקשר ביניהם: החלק הראשון מתאר את מדיניותו הכללית של המנכ"ל לגבי העובדים בחברה, והחלק השני מתאר את הכרזתו הנוכחית בעקבות המצב הקיים. בין שני החלקים מופיע מילת הקישור "לפיכך", ולכן אנו מצפים שהכרזה הנוכחית של המנכ"ל תהיה תואמת למדיניותו הכללית.

על פי תשובה זו, המנכ"ל נוהג להקטין את מספר העובדים בזמנים שהחברה לא משגשגת מבחינה כלכלית. בהמשך נאמר כי החברה נחלצה מהקשיים הכלכליים, ולכן אם יפעל המנכ"ל על פי מנהגו, אין סיבה שיצמצם את מספר העובדים. במקרה כזה מפתיעה ההכרזה בדבר צמצומים בכוח האדם, ואינה מובנת.

תשובה (2): עד היום נהג המנכ"ל להעלות את משכורותיהם של העובדים בחברה בזמנים שהיא לא **הייתה נתונה בקשיים כלכליים**. לפיכך, לנוכח העובדה שהחברה **טרם נחלצה** מהקשיים הכלכליים שנקלעה אליהם בשנה שעברה, **תמוהה** הכרזתו בדבר **הכוונה שלא להעלות את משכורות העובדים השנה**.

על פי תשובה זו, המנכ"ל נוהג להעלות את משכורות העובדים בזמנים שהחברה לא נמצאת בקשיים כלכליים. בהמשך נאמר כי החברה **טרם נחלצה** מהקשיים הכלכליים, כלומר היא נמצאת כרגע בקשיים, ולכן אם יפעל על פי מנהגו, נצפה כי המנכ"ל לא יעלה את משכורות העובדים. במקרה כזה הכרזת המנכ"ל בדבר הכוונה **שלא** להעלות את המשכורות מובנת ואינה תמוהה.

תשובה (3): עד היום נהג המנכ"ל **לפעול להגדלת מספר** העובדים בחברה בזמנים שהיא לא **הייתה נתונה בקשיים כלכליים**. לפיכך, לנוכח העובדה שהחברה **נחלצה כליל** מהקשיים הכלכליים שנקלעה אליהם בשנה שעברה, **תמוהה** הכרזתו בדבר **גיוס צפוי של עובדים חדשים**.

על פי תשובה זו, המנכ"ל נוהג להגדיל את מספר העובדים בזמנים שהחברה לא נמצאת בקשיים כלכליים. בהמשך נאמר כי החברה נחלצה מהקשיים הכלכליים, כלומר היא אינה נמצאת כרגע בקשיים, ולכן אם יפעל על פי מנהגו, נצפה כי המנכ"ל ינסה להגדיל את מספר העובדים בחברה. במקרה כזה הכרזת המנכ"ל בדבר הכוונה לגייס עובדים חדשים היא צפויה ולא תמוהה.

תשובה (4): עד היום נהג המנכ"ל **לקצץ במשכורותיהם של** העובדים בחברה בזמנים שהיא לא **הציגה רווחים**. לפיכך, לנוכח העובדה שהחברה **עדיין לא נחלצה** מהקשיים הכלכליים שנקלעה אליהם בשנה שעברה, **מובנת** הכרזתו בדבר **הפחתה צפויה במשכורות העובדים**.

על פי תשובה זו, המנכ"ל נוהג לקצץ במשכורות העובדים בזמנים שהחברה לא מציגה רווחים. בהמשך נאמר כי החברה לא נחלצה מהקשיים הכלכליים, כלומר היא נמצאת כרגע בקשיים, ומכאן שסביר להניח שהיא אינה מציגה רווחים, ולכן אם יפעל על פי מנהגו, נצפה כי המנכ"ל יקצץ במשכורות העובדים. במקרה כזה הכרזה בדבר הפחתה צפויה במשכורות העובדים היא מובנת. זו התשובה הנכונה.

תשובה (4).

12.

האמנתי כי נוגה _____ החלטתה שלא _____ לבחור פטפטן, ועל כן _____ כשהודיעה על כוונתה להינשא לשבתאי. ואולם, לימים התברר לי שטעיתי בשבתאי, וכי למעשה הוא אדם _____ בדיבור.

פיתרון: נציב את התשובה הראשונה, ובאמצעות בדיקתה ננתח את המשפט:

תשובה (1): האמנתי כי נוגה **תעמוד בהחלטתה** שלא **להינשא אלא** לבחור פטפטן, ועל כן **הופתעתי** כשהודיעה על כוונתה להינשא לשבתאי. ואולם, לימים התברר לי שטעיתי בשבתאי, וכי למעשה הוא אדם **המרבה** בדיבור.

על פי תחילת המשפט, הכותב האמין כי נוגה תעמוד בהחלטתה שלא להינשא אלא לבחור פטפטן, כלומר היא החליטה להינשא אך ורק לבחור פטפטן. בהמשך נאמר כי הכותב הופתע כשנוגה החליטה להינשא לשבתאי, ומהפתעתו אנו מבינים כי שבתאי אינו בחור פטפטן. בסוף המשפט נאמר כי מאוחר יותר הבין הכותב שהוא טעה לגבי שבתאי, כלומר, אם על פי תחילת המשפט הבנו כי הכותב חושב ששבתאי אינו פטפטן, הרי שנצפה שלבסוף יתברר לו שהוא כן פטפטן. ואכן נאמר כי למעשה שבתאי הוא אדם המרבה בדיבור. זו התשובה הנכונה.

תשובה (1).

13. בריאיון שנערך עמה, אמרה הרצה האוסטרלית כי _____ ידעה שכושרה הגופני של הרצה הבלגית _____ כושרה שלה, היא _____ מופתעת מן העובדה ש_____ בלגית בריצת המרתון.

פיתרון : נציב את התשובה הראשונה, ובאמצעות בדיקתה ננתח את המשפט :

תשובה (1): בריאיון שנערך עמה, אמרה הרצה האוסטרלית כי **לולא** ידעה שכושרה הגופני של הרצה הבלגית **עולה על** כושרה שלה, היא **הייתה** מופתעת מן העובדה **שהפסידה** לבלגית בריצת המרתון.

על פי המשפט, אם האוסטרלית לא הייתה יודעת שהבלגית בכושר טוב יותר ממנה (לולא=אם לא), היא הייתה מופתעת שהבלגית ניצחה אותה. משפט זה הגיוני, שהרי אם לא הייתה האוסטרלית יודעת שהבלגית בכושר טוב ממנה (אפשר 'לתרגם' משפט זה ל"אם הייתה יודעת הבלגית בכושר פחות טוב משלה"), הרי שהיא חשבה שהיא תוכל לנצח אותה, ואם כך, העובדה שהפסידה לבלגית במרתון היא אכן מפתיעה עבורה. זו התשובה הנכונה.

תשובה (1).

14. **השאלה :** תפקידה של המועצה לבחינת ניסויים רפואיים בבעלי חיים הוא לקבוע קריטריונים לאישור ניסויים אלו. בשנים הראשונות לכהונתה מינתה המועצה בתור חברים בוועדותיה משווקים של בעלי חיים לניסויים. ואולם, המועצה לא קבעה לוועדות נוהלי עבודה שימנעו מחבריהן להימצא במצבים של ניגוד עניינים.

מהם העניינים המנוגדים?

פיתרון : על פי הקטע, המועצה מינתה משווקים של בעלי חיים לניסויים בתור חברים בוועדה שמאשרת ניסויים אלו. ואולם, לא נקבעו נוהלים שימנעו מחברי הוועדה מצבים של ניגוד עניינים. כלומר, מי שנמצאים בניגוד עניינים הם אותם חברי וועדה שמצד אחד משווקים בעלי חיים לניסויים ומצד שני אמורים לאשר ניסויים אלו. הניגוד הוא כמובן בין רצונם לאשר את הניסויים על מנת להפיק מכך רווח כלכלי, ובין תפקידם שלא לאפשר ניסויים אלו כאשר אין בהם כל צורך.

תשובה (1).

15. **השאלה :** דיוויד גרייבס, מרצה לאמנות ולפילוסופיה, מגדיר את המושג "יופי" כך: "היפה הוא זה אשר מגלם ומפגין את ההיגיון הפנימי של עולמו באופן המיטבי". גרייבס מבהיר את כוונתו בדוגמה מעולם הכדורגל: "כללי המשחק מסדירים את הפעילות במגרש. כאשר אנחנו מריעים ל'בעיטה יפה' או רואים מהלך שגורם לנו לקום ולצעוק 'איזה יופי!', אנחנו למעשה מריעים למימוש המלא והממצה של כללים אלו."

מהו "ההיגיון הפנימי" בדוגמה שגרייבס מביא?

פיתרון : על פי דבריו של גרייבס, מי שמפגין את "ההיגיון הפנימי" בצורה הטובה ביותר, הוא זה שנחשב "יפה". על פי הדוגמה שנתן, מהלך בכדורגל שנחשב "יפה" הוא מהלך כזה שממש את כללי המשחק בצורה הטובה ביותר. כלומר, כללי המשחק שקולים להיגיון הפנימי, והמימוש המלא שלהם יוצר תוצאה הנחשבת "יפה".

תשובה (3).

16. השאלה: במחקר שנערך בארצות הברית נמצא כי שיעור הקירחים בקרב האוכלוסייה המתגוררת באזורים עירוניים גבוה משיעורם בקרב האוכלוסייה המתגוררת באזורים כפריים. החוקרים שיערו כי רמת זיהום האוויר הגבוהה בערים היא גורם המעודד התקרחות.

איזה מן הנתונים הבאים אינו מחליש את השערתם?

פיתרון: נבדוק את התשובות המוצעות:

תשובה (1): בערים שבהן זיהום האוויר גבוה מאוד, שיעור הקירחים נמוך מבערים שבהן זיהום האוויר ממוצע.

על פי נתון זה ניתן להסיק את המסקנה ההפוכה מזו של החוקרים, כלומר שרמת זיהום אוויר גבוהה דווקא תורמת למניעת התקרחות, ומכאן שנתון זה מחליש את מסקנת החוקרים.

תשובה (2): רבים מן האנשים המתגוררים באזורים עירוניים עוברים לאזורים כפריים עם פרישתם לגמלאות, וההתקרחות שכיחה בקרב אנשים בגיל הפנסיה.

מכיוון שאנשים עוברים לאזורים כפריים בגיל הפנסיה, על הרי שיעור האנשים בגיל הפנסיה באזורים כפריים גבוה יותר מאשר באזורים עירוניים. אם ההתקרחות שכיחה בקרב אנשים בגיל הפנסיה הרי שנצפה ששיעור הקירחים יהיה גבוה יותר באזורים כפריים, ולמרות זאת נתון כי ההיפך הוא הנכון, מכאן שמסקנת החוקרים מתחזקת. ככל הנראה זיהום האוויר בעיר מעודד התקרחות כל כך, שהשפעה של התקרחות בגיל הפנסיה היא זניחה. זו התשובה הנכונה.

תשובה (2).

17. השאלה: בנייה של קנון ספרותי - מכלול היצירות הנתפסות בעיני הממסד הספרותי כחשובות - היא תהליך של ייחוס ערך חדש ליצירות ישנות ולא למנטים ספרותיים המצויים בהן. פרופ' שמידט טוען כי בנייתו של הקנון הגרמני המקובל כיום החלה רק בשנות השמונים של מאה ה-19, ורק אז נקבעה בתודעה התקופה שבין 1770 ל-1830 כנקודת השיא של הספרות הגרמנית. "בתקופה שבה פעלו חברי קבוצת ויימאר והרומנטיקנים, לא נתפסו יצירותיהם כפסגתה של הספרות הגרמנית", אמר.

איזה מן הטענות שלהלן אינה משתמעת מן הפסקה?

פיתרון: נבדוק את התשובות המוצעות:

תשובה (1): בנייתו של הקנון הגרמני המקובל כיום החלה בתקופה שנתפסה לאחר מכן כתקופת השיא של הספרות הגרמנית.

על פי הקטע, בנייתו של הקנון הגרמני החלה בשנות השמונים של המאה ה-19, ואילו התקופה שנתפסה כנקודת השיא של הספרות הגרמנית היא התקופה שבין 1770 ל-1830 (בין שנות השבעים של המאה ה-18 לשנות השלושים של המאה ה-19), כלומר בניית הקנון הגרמני לא החלה בתקופה שנתפסה מאוחר יותר כתקופת השיא של הספרות הגרמנית אלא בתקופה מאוחרת יותר. זו התשובה הנכונה.

תשובה (1).

הבנת הנקרא (שאלות 18-23)

18. השאלה: איזו מן הכותרות הבאות היא המתאימה ביותר לפסקה הראשונה?

פיתרון: הפסקה מסבירה את חשיבותו של צמח הקוקו עבור תושבי האנדים אשר השתמשו בו עוד מימי קדם כתרופה, כמרכיב חשוב בתזונתם, וכמו כן יחסו לו משמעויות סמליות ודתיות.

תשובה (1).

19. השאלה: למה מתייחס הצירוף "בעקבות זאת" (שורה 13)?

פיתרון: בשורות 14-12 נכתב כי השימוש בקוקאין בארצות הברית נאסר כבר בסוף המאה ה-19, אך בשנות ה-70 וה-80 של המאה ה-19 גבר השימוש הלא-חוקי בו, ובעקבות זאת החליט הממשל האמריקני להגביר את מלחמתו בסם. כלומר, "בעקבות זאת", הכוונה היא בעקבות הגידול בצריכת הקוקאין בארצות הברית.

תשובה (4).

20. השאלה: מה מציגה הפסקה השלישית?

פיתרון: הפסקה מפרטת את טענותיהם של גורמים שונים המתגדים להשמדת שדות הקוקה.

תשובה (1).

---

21. השאלה: מה הייתה המטרה שמורלס ביקש לקדם בסיסמה "אם זה חוקי בעבור קוקה קולה, זה חוקי גם בעבורנו" (שורות 23-24)?

פיתרון: על פי הפסקה "מורלס החליט להפסיק את שיתוף הפעולה עם ארצות הברית בפרויקט השמדת הקוקה, בסיסמה "אם זה חוקי בעבור קוקה קולה, זה חוקי גם בעבורנו". כלומר, מטרת הסיסמה היתה לקדם את קטיעת שיתוף הפעולה עם הממשל האמריקני בפעילות להשמדת שדות הקוקה.

תשובה (4).

---

22. השאלה: מה היחס בין הפסקה האחרונה לפסקה השלישית?

פיתרון: בפסקה השלישית מוצגות טענות המתנגדים להשמדת שדות הקוקה, ובפתיחת הפסקה האחרונה נאמר "בהשפעת ההתנגדויות האלה נבחר...". מכאן שההתרחשות המתוארת בפסקה האחרונה (בחירתו של מורלס לנשיא, ופעילותו נגד השמדת שדות הקוקה) קרתה בעקבות העלאת הטענות המוצגות בפסקה השלישית.

תשובה (1).

---

23. השאלה: איזו מן העובדות הבאות אינה מוזכרת בקטע בנוגע לצמח הקוקה?

פיתרון: נבדוק את התשובות המוצעות:

תשובה (1): הוא מילא תפקיד בשיטה למדידת מרחק

שורות 7-8: "אלה מדדו מרחק באמצעות אמת המידה המכונה "קוקאדה", המרחק שעוברים בזמן לעיסת חופן אחד של עלי קוקה..."

תשובה (2): הוא היה מקור לויטמינים

שורות 5-6: "עלי הקוקה היו מרכיב חשוב בתזונת בני האנדים שכן יש בהם כמות גדולה של חלבונים ושל ויטמינים."

תשובה (3): אפשר לייצר ממנו תכשירי רחצה והיגיינה

שורות 24-25: "...מוצרים רבים המיוצרים מעלי הקוקה ואינם מסממים או ממכרים, כגון תה, שמפו ומשחת שיניים."

תשובה (4).
